

Mindenkinek ismerős érzés, hogy egy idegen városban a szerelmünkkel, szereteteinkkel a pihenés napjai alatt gyalogszerrel andalunk egy útikönyvvel a kezünkben. Benézünk kopott bérházak igényes megoldással kialakított lépcsőházába, eldugott kertecskéket, hangulatos sikátorokat találunk, amelyekhez különös, édes-borús történetek kapcsolódnak. A falusi turizmus fejlődésének hála, ma már nem kell ehhez Velencébe vagy Sevillába menni, itthon, akár Egregyen is felfedezhetjük az eldugott gyöngyszemeket. Egy Leader pályázatból most elkészült az egregyi faluséta.

Falu a Máré-vár lábánál

Akár autóval, akár tömegközlekedéssel, esetleg kerékpárral érkezünk, érdekes a falu központjában kezdenünk az ismerkedést. A temető, bolt, italtolt és posta által határolt tér egykor a falu végét jelentette, II. József rendelkezése nyomán ezért jelölték itt ki az új temetkezési helyet. A 19-20. században Egregy azonban „kinőtte” magát, és az új utcák kialakulásával párhuzamosan mára – kuriózumként – a falu közepére került a temető. A mai parkoló helyén állt a

egykori községi kocsmá, itt tartották a szüreti bálokat és egyéb közösségi rendezvényeket, itt működött a mozi is. Az út túloldalán találjuk a Keller János Községi Házat, ez ad ma otthont a helyi kispostának is. Kertjében 1987-ben avatták fel a Mentés címet viselő kétalakos faszobrot, amely az 1937-ben tragikus véget érő Keller Jánosnak,

valamint annak a tizenkét egregyi bányásznak állít emléket, akik az elmúlt évtizedekben a mecseki szénbányákban veszítették életüket.

Az épülettől alig száz méterre a patak partján megpihenhetünk az igényesen kialakított Erdély parkban. Itt található Máréfalva testvértelepülés gyönyörű ajándéka, egy mívesen faragott székelő kapu. A teljes egészében fából készült alkotást 2010-ben avatták fel a két település közel húsz éves barátságának ékes bizonyítékaként.

A falu legszebb épülete kétségtelenül a 19. században épült hatalmas parasztház, ami az Arnold család birtokában volt. A család a szomszédos Kisújványa német fakitermelői közül származott, az 1800-as évek második felében költöztek Egregyre. Itt kitartó szorgalommal különféle foglalkozásokba kezdtek, ám igazán sikerre az 1930-as években Arnold Ádám vitte az apai vállalkozásokat, a mészárszéket és a kocsmát.

A kocsmához kétágyas vendégszoba is tartozott, mely egész évben foglalt volt. A kocsmá gyakorlatilag záróra nélkül működött, sőt a tulajdonosok egy fűvészkönyv alapján készült gyógyszerekkel, beszélgetéssel gyógyították a hozzájuk betérők testi-lelki bajait, a mészárszék pedig mindig friss termékeket árusított. A sikertörténetnek az 1950-es év vetett véget, amikor Arnold Ádámot kuláklisra vették, és minden vagyonától megfosztották. Az épület az

1980-as években a községé lett, ma kultúrház, könyvtár és kiállítóhely működik benne. Mezőgazdasági és háztartási eszközök, szobaberendezés, iskolatörténeti emlékek tekinthetők meg abban a helyiségben, amely egykor a kocsmá vendégszobája volt. Eredeti helyén és állapotában vehető szemügyre az Arnold-féle mészárszék is a 30-as évekből.

Az Arnold-házat, majd az utcán továbbsétálva jobb oldalt a gondosan ápolat Kozmann-féle vendégházat elhagyva jutunk el az utca térré öblösödő részére, ahol egy meghitt parkocska várja a pihenni vágyókat. Ennek közepén a falu által 1890-ben emelt, majd a Leventék által 1944-ben felújított fogadalmi kőkereszt áll. Innen remekül rá lehet látni az 1842-ben iskolának emelt épületre, amelyhez egy kőből épült harangláb tartozik. Az épület helyét Scitovszky János pécsi püspök jelölte ki, eredetileg egy tanteremből és egy tanítói lakásból állt, majd 1896-ban kibővítették. A 20. század második felétől az óvoda működött a falai között, ma magánkézben van.

Innen több úton is megközelíthetjük sétánk következő állomását, az egregyi kegytemplomot. Legrövidebben a helyiek által Kakasdombnak nevezett közön keresztül jutunk a Tormavölgybe. 1856-ban az ebben a völgyben csordogáló patak-

ban több csodás gyógyulás is történt, és rövidesen zarándokok tömege kereste fel az elhíresült helyet. Hálából itt hagyott ajándékaikból épült ki először a szentkút, majd Jankó János plébános az elvárásoknak megfelelően hozzákezdett egy kápolna építéséhez. Ezt 1859-ben szentelték fel Szűz Mária tisztele-

tére, és magánáhitat céljából ekkor állították a templom előtt található, Pécssett készült kőkeresztet. Az új kápolna rövidesen szűknek bizonyult, ezért a meglévő helyett egy tartósabb anyagból készült, nagyobb templom építését határozták el. Ez 1867-ben készült el, és ez év szeptember 8-án közel ötezer hívő jelenlétében szentelték fel magyar és német nyelvű mise keretében. Ekkortól

kezdve Egregy a Völgség katolikusainak szakrális központjává vált, ahová Kisboldogasszony napján a dűlőutakon, horhosokon keresztül jött zászlók alatt a környék népe, magyarok, németek, később székelyek egyaránt. A falu hitéletének virágkora az 1940-es évekre tehető, Szívőgárda és Hit Egyesülete alakult, 1945-től Szentes Károly plébános bevezette a nyári misézést, 1948-ban pedig társadalmi munkában a bányászok hathatós támogatásával felépítették a ma is látható templomot. Az elmúlt évtizedekben a búcsú hatalmas változásokon ment keresztül, de a kegyhely és a templom ma is várja a híveket.

A templomtól a főúton ismét eljutunk a temetőhöz, ahol két dolgot érdemes megtekinteni. A falu fiataljai tevékenyen részt vettek az 1956-os forradalomban, a falu fölött magasodó vár romjai között pedig ketten is életüket veszítették, akiket itt temettek el. Az ő emlékükre állítottatott Bihari Lajos doktor egy csodálatos emlékművet 2010-ben. A ravatalozóban Kocsis Ferenc az elmúlt évben készült Máriát ábrázoló faszobra áll, emlékeztetve a Szűzanya vigasztaló és óvó szeretetére.

Innen érdemes kerékpárra pattanni, eltekerünk a társadalmi munkában épült iskola épülete mellett, ahol bitumenes focipálya várja a sportolni vágyókat, és itt valósul meg a Méré-vár mondját megelevenítő mesekert. A neheze azonban csak most következik, ugyanis kerékpárút hiányában a főúton kell eljutni a Vár-völgybe. Miután ez sikerült, az utat követve kalandozunk fel a vadregényes Méré-várhoz, amelyet a 14. században építettek. A kicsiny lovagvár több urat is kiszolgált, a mohácsi csatát követő években a humanista kapcsolatokkal rendelkező Várday családtól Bakics Pálhoz vándorolt, aki reneszánsz stílusban átépítette az épület jelentős részét. A mai látogató ebből keveset érzékel, de ha megtekint a vártörténeti kiállítást, majd a Mecsek szépségeit bemutató fotósorozatot, és ezek után

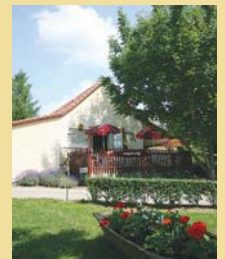
felkapaszkodik a vár kerengőjére, hogy szétnézzen egy füledt délután, akkor sok mindent megérez a vár múltjából.

A várból óvatosan leereszkedve mindenki megérdemli, hogy felfrissítse magát. Erre a legalkalmasabb hely a völgyben üzemelő strand, amely szezonban örömmel várja a vendégeit. A

Tölgyesi József erdész által támogatott fürdő 1936-ban nyitotta meg a kapuit, és az 1970-es években a megye egyik legnépszerűbb erdei strandjának számított. A közeli forrásból táplált vize kitűnő, az elmúlt évek pályázataiból megújult gépészetének köszönhetően gyermeknek-felnőttnek egyaránt élvezhető.

Az egregyi önkormányzat idén rendbe tette a strand környezetét, mellette pedig étterem és kemping üzemel, azaz a sátorozást kedvelő turisták számára a Vár-völgy minden szempontból ideális hely egy hosszabb nyaralás eltöltésére. Tikkasztó napokon valóban itt érdemes zárni egy pohár hűsítővel az egregyi falusétát.

A magyareggyi búcsú és falunap programja

2012. szeptember 8-9.

SZEPTEMBER 8., SZOMBAT

- Délelőtt: utcák közötti focibajnokság, lányoknak röplabda a sportpályán
 10 óra Főzőverseny
 10 óra Vértadás, egészségsátor
 11 óra Játsszóház, kreatív foglalkozások
 13 óra Ebéd az erdélyi vendégekkel
 15 óra Eredményhirdetés
 Faluséta
 Egész nap kirakodóvásár
 Este: bál az Arnold házban

SZEPTEMBER 9., VASÁRNAP

- 9.30 óra Menettánc a templomig
 10 óra Püspöki szentmise – Körmenet a Mária-szoborral
 12.30 óra Közös ebéd
 15 óra Kulturális műsor kezdete
 Császár Levente könyvbemutatója
 Varga Szabolcs közreműködésével
 Fellépők: Magyareggyi gyermek táncsoport
 Csillaglányok
 Sarlós Boldogasszony Kórus, Kajdacs
 Szászvári Ifjúsági Táncsoport
 Magyareggyi Dalkör
 Hosszúhetényi Táncsoport
 Nagyhajmási Heppy-hens kantri Táncsoport
 Magyareggyi Hagyományörző Táncsoport
 Egész nap kirakodóvásár

A programok helyszíne az iskolaudvar